

ПИТАННЯ ПОХОДЖЕННЯ СУЧАСНИХ УКРАЇНЦІВ, БІЛОРУСІВ, РОСІЯН

Модератор Світлана Волкова, ст. викладачка кафедри УДІД

- Мабуть, ще людство дуже молоде.
Бо скільки б ми не загинали пальці,
- ХХ вік! - а й досі де-не-де
трапляються іще неандертальці.
- Подивишся: і що воно таке?
Не допоможе й двоопукла лінза.
Здається ж, люди, все у них людське,
але душа ще з дерева не злізла.

Ліна КОСТЕНКО

Михаил Харобинский

Михайло Грушевський

“Завдяки історичній пам’яті
людина стає особистістю,
народ – нацією, країна – державою”.

Ознаки етносу

Окрема територія

Історія власної
землі

Окрема мова

Окремішність культури

Особливості господарського життя

Версії походження українців

Трипільська
(романтична) версія
україногенезу

(Ю. Шилов)

Ранньосередньовічна
концепція
україногенези

(М. Грушевський, Л. Залізняк)

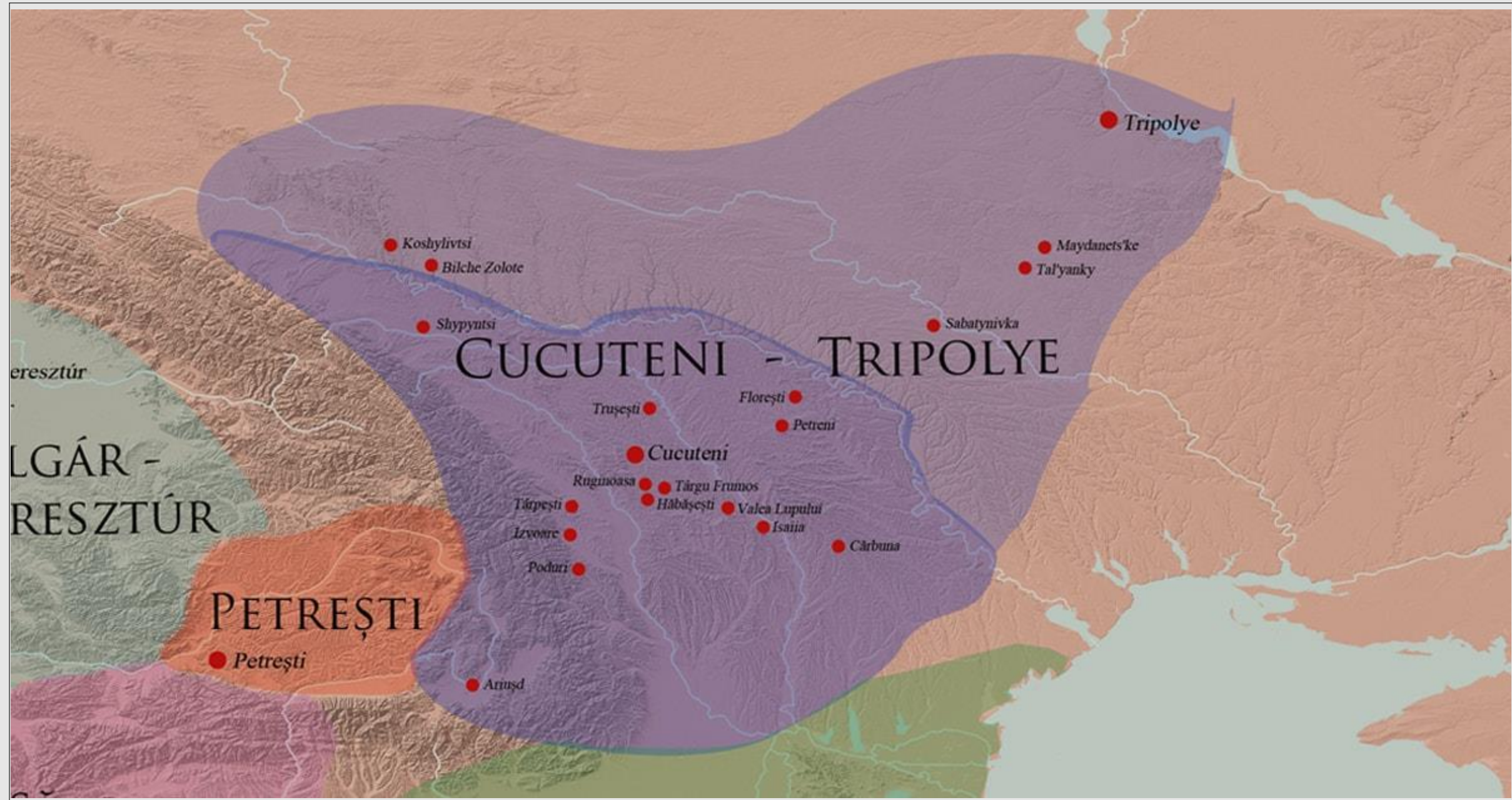
Пізньосередньовічна
(радянська)
концепція
україногенези

(В. Мавродін)

Трипільська культура або культура Кукутені

- IV–III тисячоліття до н. е.
- Відкрив археолог В.Хвойко (1893)
- Проживали великими поселеннями (10-15 тис. осіб).
- Займалися землеробством та осілим скотарством.
- Робили глиняні вироби з кольоровим орнаментом.
- Жили в одноповерхових будинках
- Були язичниками.

Район розселення трипільських племен

Місця поселень стародавніх трипільців

Район розселення середньодніпівських племен

Місця знахідок видатних пам'яток стародавніх скотарів

Напрямки розселення індоєвропейських племен за доби бронзи

Рис. 2. Трипільська антропоморфна глиняна пластика

АРХЕОЛОГ І ПОЕТ **БОРИС МОЗОЛЕВСЬКИЙ**,
НЕЗАДОВГО ДО СМЕРТІ ВИСЛОВИВСЯ ВІДНОСНО
ТРИПІЛЬСЬКОЇ ВЕРСІЇ ПОХОДЖЕННЯ УКРАЇНЦІВ:

**«ЧОГО МИ ТАКІ НЕРОЗУМНІ, ЩО ХОЧЕМО БУТИ
СТАРШИМИ ЗА ВСІХ. АДЖЕ ЧИМ СТАРШИЙ, ТИМ
БЛИЖЧИЙ ДО МОГИЛИ».**

Проте невірно абсолютно заперечувати роль трипільців в процесі україногенезу.

Деякі елементи традиційної культури, що мають близькосхідне походження, потрапили в український етнокультурний комплекс як спадщина трипільців

Релікти культів
священного бика в
українському фольклорі

Релікти небесного змія

Глинобитна хата

ЕТНОГЕНЕЗ – ЦЕ
ОБ’ЄКТИВНИЙ ПРОЦЕС, ЗУМОВЛЕНИЙ УНІВЕРСАЛЬНИМИ
ЗАКОНАМИ ЕТНОТВОРЕННЯ КОНТИНЕНТУ.

ОЦІНЮВАТИ Ж КОНЦЕПЦІЇ ПОХОДЖЕННЯ УКРАЇНЦІВ, ЧИ
БУДЬ-ЯКОГО ІНШОГО НАРОДУ, З ТОЧКИ ЗОРУ
ПАТРІОТИЗМУ, РОМАНТИЧНИХ СЕНТИМЕНТІВ ЧИ
ПОЛІТИЧНОЇ ДОЦІЛЬНОСТІ БЕЗГЛУЗДО, НЕПРОДУКТИВНО,
А ЧАСОМ І НЕБЕЗПЕЧНО.

Пізньюосередньовічна версія

- українці зародилися у післятатарський час. Це радянська версія, започаткована Володимиром Мавродіним у 1947 році, по війні, і зараз вся російська історіографія на цьому стоїть.
- Він же замінив у Літописі етноніми «руський», «русин» на «російський»

Трансформування російського міфу починається з XV ст. З'являється концепція «москва – третій Рим» (другий Рим- Константинополь).

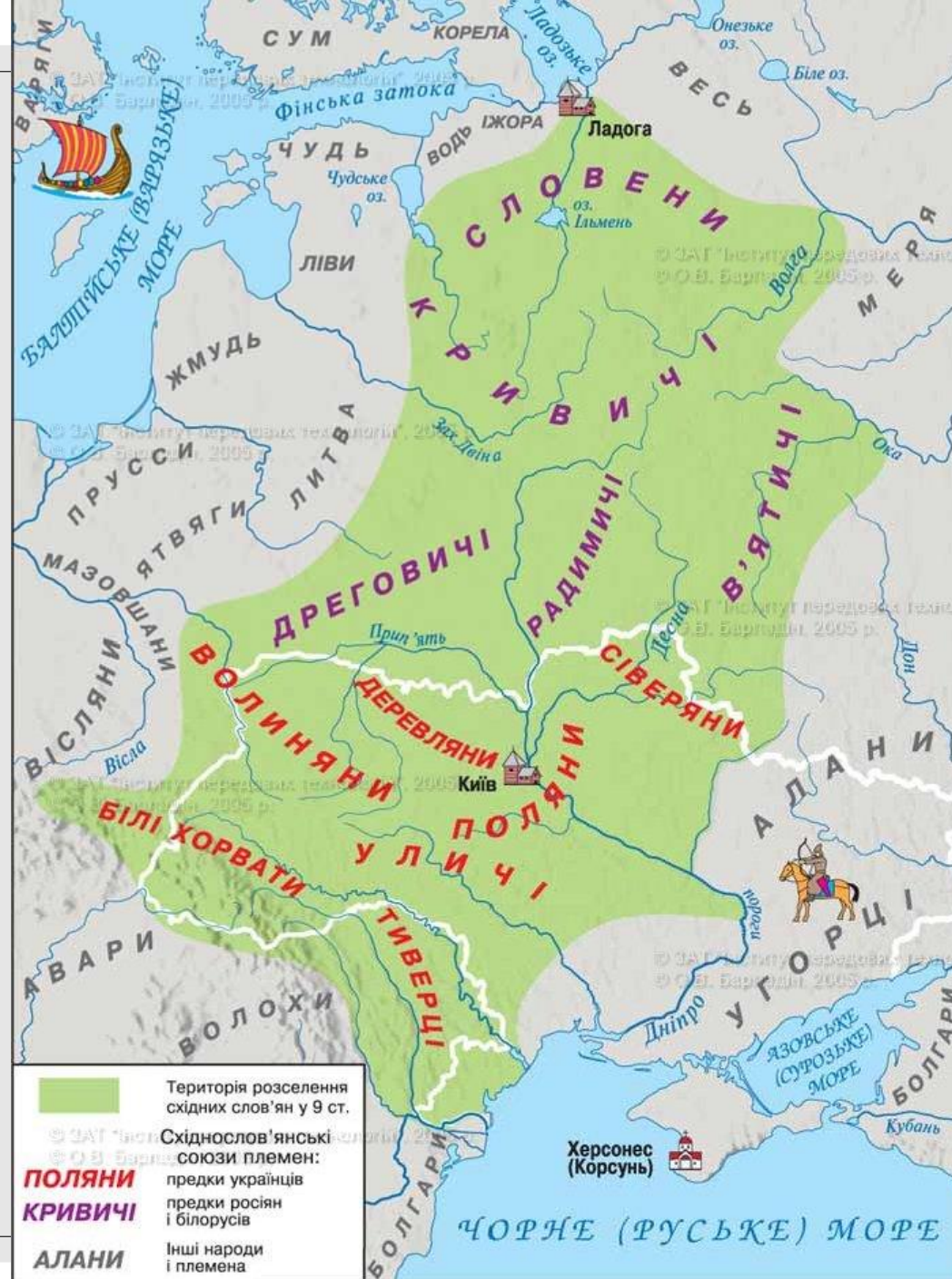
Експансія земель Київської Русі-України.

М. Карамзін на межі XVIII - XIX ст. продовжив історію великоросів за рахунок історії Київської Русі.

М. Погодін декларує концепцію походження східних слов'ян (1856) – княжий Київ заснували великороси, 1240 р. його сплюндрували татари, з Придністров'я та Волині прийшли малороси і населили територію (дискусія протягом 50 років, хто ж населив Київ - великороси чи малороси?!).

Створюється парадокс : перша форма росії – Київська Русь й вона старша на 400 років від самих росіян.

В. Ключевський на початку XX ст. відзначав «Великорос вийшов на сцену історії наприкінці XII ст. разом з А. Боголюбським. Учений широко пропагував тезу про активну участь фіно-угорських народів (зокрема, мешери, мокшан та ерзян) в етногенезі росіян.

10:23:44

ІСТОРІЯ ОБМАНУ

Держава
Романа Мстиславича
в 1201–1205 рр.

Маємо знахідки Агатангела Кримського:

- 1) Кінець дієслів на -мо, -ти
- 2) Клична форма (є лише в українській мові)
- 3) Давальний відмінок, що закінчується на -ові, -єві
- 4) Фрикативне м'яке «г» (від скіфів і сарматів, всі іранські мови його мають)
- 5) «О» і «е» в російській і білоруській, і відповідне «і» в українській
- 6) Плюс лексика

Як Андрій Боголюбський спалив Київ?

Або «братський»
подарунок

1238

2022

bright_arts
Україна

Історію не переписати

Ранньосередньовічна концепція україногенези

- Над нею працювало кілька поколінь українських істориків, археологів, етнографів, лінгвістів, антропологів – М. Максимович, М. Костомаров, В. Антонович, М. Драгоманов, М. Дашкевич, М. Грушевський, Ф. Вовк, О. Єфименко, В. Петров, А. Залізник, М. Брайчевський, М. Чубатий, В. Баран, Я. Дашкевич, Я. Ісаєвич, С. Сегеда та ін.
- Концепція спирається на потужне лінгвістичне підґрунтя, створене працями О. Потебні, А. Кримського, І. Огієнка, С. Смаль-Стоцького, Ю. Шевельова, В. Русанівського, Г. Півторака (1993), В. Німчука, О. Тараненка та ін.

Рис. 2. Розселення пращурів індоіранців та балто-слов'ян на землях трипільців у III–II тис. до н.е.

Рис. 3. Схема етногенезу українців та їхніх слов'янських сусідів

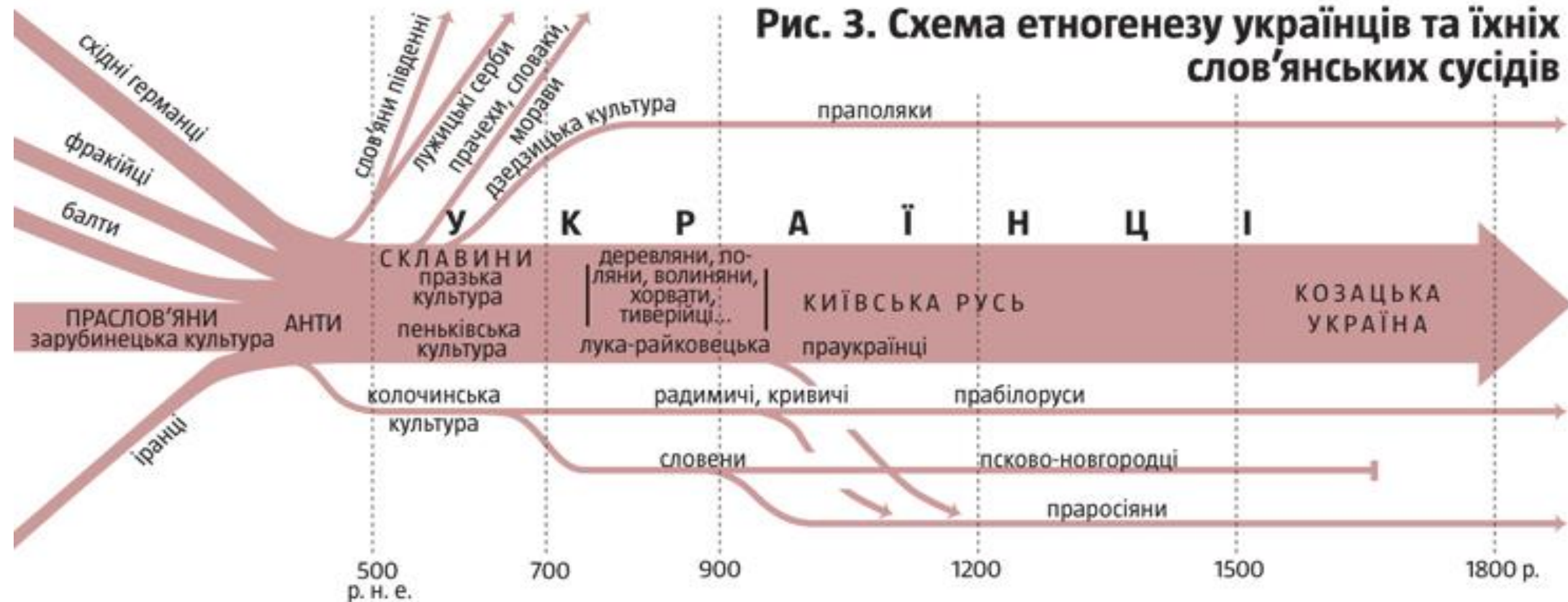
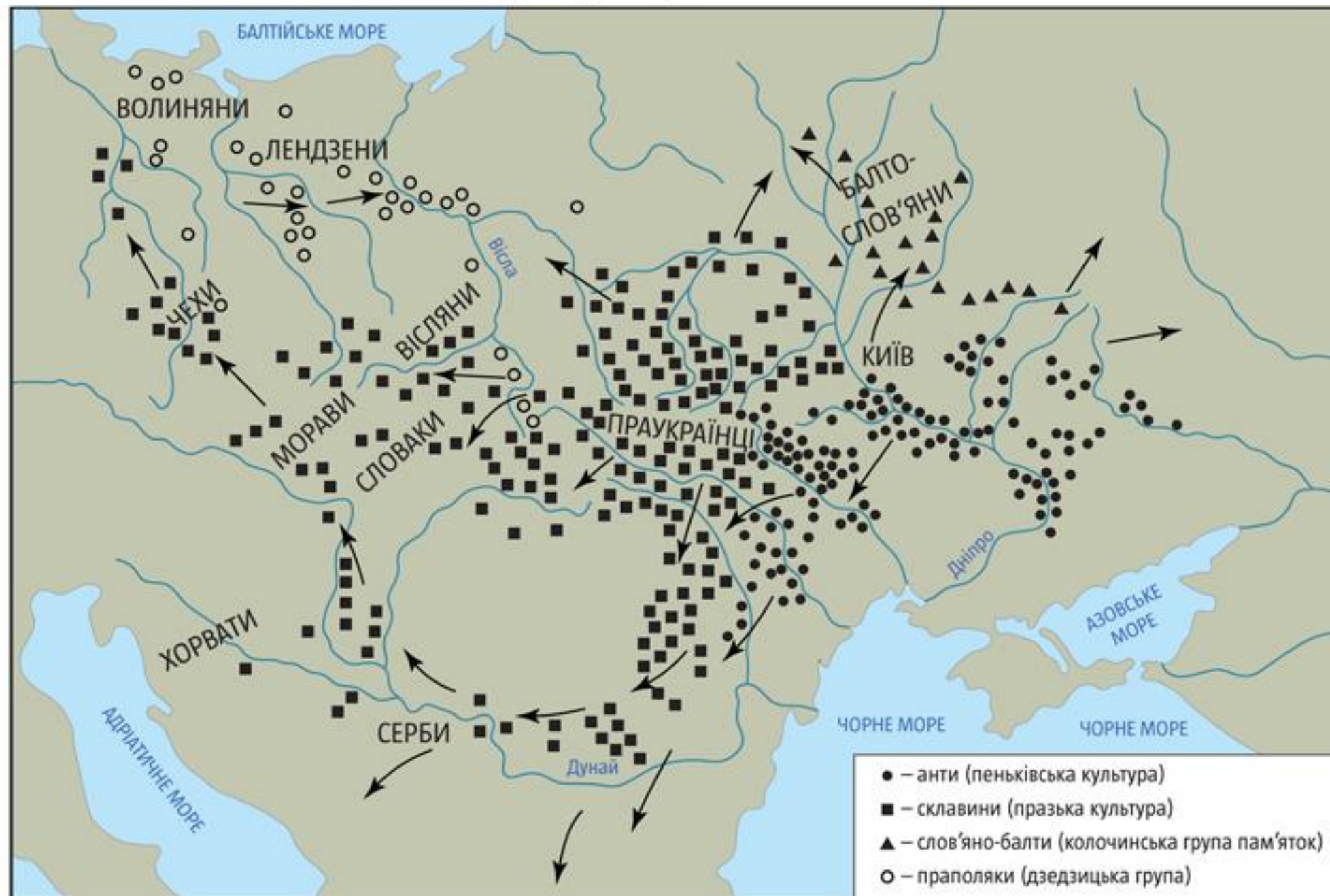
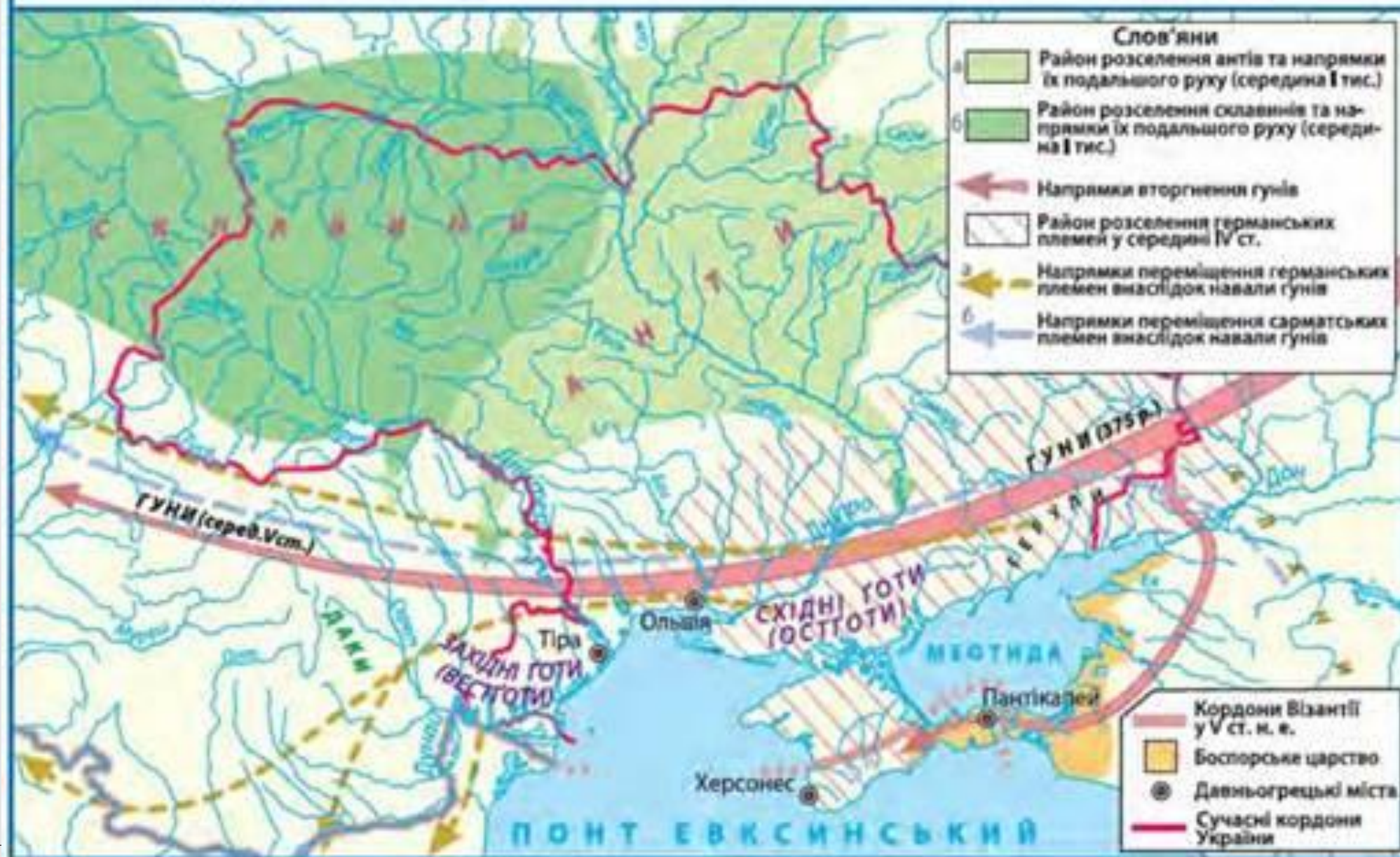

Рис. 4. Розселення слов'ян із території України в VI–VII ст.

НАРОДИ Й ПЛЕМЕНА 2-ї ПОЛОВИНИ III – V ст. НА УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ

Сучасна наука етнологія, яка вивчає народи, стверджує, що гени не визначають етнічності. Народ – це людська спільнота, що склалася історично й відрізняється від подібних п'ятьма головними ознаками:

Батьківщиною

Мовою

Етнокультурою

Темпераментом
(ментальністю)

Національною
самосвідомістю

Перший етап європейських етносів проіснував – це племінний етап. Із 500-х до 900 років, десь 400 років, ці всі етноси – англійці, французи, поляки, українці, серби – не мали одного етнічного імені, вони склалися з окремих племінних союзів.

Племінний етап існування – все раннє середньовіччя.

Англійці склалися з англів, саксів, ютів.

Поляки склалися з п'яти племен – кашуби, мазовшани, слензяни, висляни, поляни.

І від цих племен в польській мові зараз залишилося п'ять діалектів.

А українці склалися з полян, древлян, волинян, уличів, карпатських хорватів, сіверян, тиверців.

ЕТНІЧНІСТЬ НАСАМПЕРЕД У ГОЛОВІ, А НЕ В
КРОВІ.

І ЦЕ ФУНДАМЕНТАЛЬНЕ ПОЛОЖЕННЯ
СУЧАСНОЇ НАУКИ ПРО ЕТНОСИ – ЕТНОЛОГІЇ

Етноси як люди: народжуються, переживають дитинство, юність, зрілість, старіють і вмирають – дезінтегровані, асимільовані іншими.

Елементи їхньої етнокультури та їхні гени стають складовими етнокультури й генома нових народів. Хоч би якими патріотами України, Росії, Польщі, Англії чи Ізраїлю ми були, всі без винятку народи смертні. Ніщо у світі не вічне, навіть сам світ.

ІСТОРІЯ
ОБМАНУ

ВІДМІННІСТЬ МЕНТАЛІТЕТІВ

**«І головне, друзі, не забувайте:
історія нині не просто
переписується —
вона переписується українською
МОВОЮ»**

Сергій Жадан

Презентацію створено за матеріалами археолога Леоніда Залізняка та
інтернет ресурсів

ДАЛІ БУДЕ